

2019-10-23

Handläggare: Elin Engström

Diarienummer: TSF 2019-27

Transportstyrelsen
Patrik Grundtman
Väg och järnväg
Enhet Trafikant
Trafikantregler
vag@transportstyrelsen.se
patrik.grundtman@transportstyrelsen.se

RSMH:s yttrande över förslag till Ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125, senast ändrade genom TSFS 2018:9) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH, har genom remissen ”Ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125, senast ändrade genom TSFS 2018:9) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.” beretts tillfälle att avge yttrande över ovan angivet förslag och vill med anledning av det framföra följande synpunkter.

Bakgrund

RSMH organiserar sedan mer än 50 år på demokratisk grund människor med olika former av psykisk ohälsa. Många av våra medlemmar är personer som har eller har haft en långvarig och allvarlig psykisk ohälsa, inte sällan i kombination med olika psykiska funktionsnedsättningar.

RSMH är en del av Funktionsrätt Sverige och är aktivt inom Nationell samverkan för psykisk hälsa, NSPH. RSMH är religiöst och partipolitiskt neutralt och verkar aktivt för att motverka utanförskap och diskriminering.

Underlaget för i detta yttrande framförda synpunkter är remissen ”Ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125, senast ändrade genom TSFS 2018:9) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.”

Transportstyrelsens förslag

Förslaget innebär ändringar i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om medicinska krav för innehav av körkort, gällande kraven på läkares specialistkompetens vid hjärt- och kärlsjukdomar samt psykiska sjukdomar/funktionsnedsättningar (störningar, som Transportstyrelsen skriver).

Syftet med förslaget är att möjliggöra att fler läkare med tillräcklig kompetens får göra bedömningar av patientens lämplighet att framföra ett motorfordon samt utfärda sådana intyg.

Psykiatriska vårdenheter belastas, framhåller Transportstyrelsen, där psykiatrer behöver avsätta ibland onödig tid till intygsskrivande och/eller kontrasignering av intyg skickade från andra läkare som behandlar den aktuella patienten.

Kravet på läkarintyg från psykiatrer kan för vissa patienter innebära problem med långa väntetider vilket kan medföra problem i körkortsärenden hos Transportstyrelsen. I värsta fall kan det innebära att ansökan om körkortstillstånd avslås eller att körkortet återkallas.

Transportstyrelsen framhåller att för den ”innebär en utebliven föreskriftsändring att handläggningstiden i många fall förlängs då det kan vara svårt för medborgare att få läkartid hos en specialistläkare i psykiatri. I de fall där kunden kontaktar Transportstyrelsen får myndigheten meddela anstånd med att komma in med intyg.”

Transportstyrelsen ser två möjliga regleringar när det gäller psykiska funktionsnedsättningar:

- Den ena möjligheten är att ändra så att alla läkare skulle få utfärda de aktuella intygen.
- Den andra möjligheten, som Transportstyrelsen förordar, är att ändra så att utöver psykiatrer ska andra specialistkompetenta läkare (oavsett specialistområde) med god kännedom om patientens sjukdom och god kunskap inom området kunna utfärda de aktuella intygen.

RSMH:s synpunkter

RSMH vill säga följande om Transportstyrelsens förslag till regleringsändringar i de delar som rör kraven kring så kallade psykiska störningar.

RSMH har förståelse för Transportstyrelsens argument. Det är inte bra när det blir fördröjningar på grund av att det kan vara svårt för personer att få tider hos en specialist inom psykiatri. Människor ska inte behöva riskera att få sitt körkort indraget och i värsta fall behöva ta om körkortet, på grund av att psykiatrin inte har erforderliga resurser för att kunna erbjuda en tid.

Samtidigt kan RSMH känna viss tvekan inför att förändra kraven på medicinsk kompetens hos den läkare som utfärdar intygen. Det är viktigt att den som ska utfärda intyget har rätt kompetens. Att föra in skrivningar om att läkare, om de inte har specialist-kompetens i psykiatri, ska vara ”annan specialistkompetent läkare med god kännedom om patientens sjukdom och god kunskap inom området” riskerar att bli rättsosäkert. Sådana skrivningar kan komma att tolkas godtyckligt.

Vem ska avgöra om läkaren har ”god kunskap inom området”, om den inte är specialist i psykiatri utan kanske inom ett helt annat område? Vad räknas som god kunskap?

Vem kan avgöra om läkaren har ”god kännedom om patientens sjukdom”, är det läkaren själv eller patienten ifråga? Eller ska det avgöras av någon annan?

RSMH anser att ytterligare en viktig åtgärd för att avhjälpa problemet med långa väntetider vore att skjuta till de resurser som behövs inom psykiatrin, som i dag är kraftigt underfinansierad. Trots att psykiatriska sjukdomar (2016) stod för ungefär 45 procent av alla sjukdomar fick psykiatrin bara nio procent av den totala sjukvårdsbudgeten. Antalet sjukskrivningar på grund av psykiatriska diagnoser mer än fördubblades under en femårsperiod, och idag beror mer än hälften av alla sjukskrivningar på psykisk ohälsa. Här behövs fortsatta kraftfulla ekonomiska satsningar på psykiatrin för att öka tillgängligheten till psykiatrer.

Riksförbundet för Social och Mental hälsa

Barbro Hejdenberg Ronsten
Förbundsordförande

Kristina Båth Sågänger
Kanslichef

CC: Funktionsrätt Sverige
NSPH
SKL